

**1007 KODLU TÜBİTAK KAMU KURUMLARI ARAŞTIRMA
GELİŞTİRME PROJELERİ DESTEKLEME PROGRAMI VE
TÜBİTAK BİRİMLERİNCE YÜRÜTÜLEN PROJELERE İLİŞKİN
KAMU AR-GE PROJELERİ
FİKRİ HAKLAR ESASLARI (*)**

1. Amaç

Madde 1. Bu esasların amacı; tüm kamu kurum ve kuruluşlarının Ar-Ge çalışmaları ile giderilebilecek ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla yürütülen projelerin sonucunda ortaya çıkan proje çıktıları ve her türlü fikri ürün üzerinde, proje sürecince yer alan kurum ve kuruluşların hak ve yetkilerini, hakların kullanılması ve lisanslaması koşullarını ve bunlara ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

2. Kapsam

Bu esaslar, kamu kurum ve kuruluşlarının, Ar-Ge çalışmaları ile giderilebilecek ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla üniversitelerin, kamu Ar-Ge birimlerinin, Sanayi Kuruluşları ve Sanayi Ar-Ge birimlerinin, TÜBİTAK birimlerinin veya bunların müştereken yürüttüğü, TÜBİTAK tarafından desteklenen projeleri kapsar.

3. Tanımlar

TÜBİTAK :Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumunu,

Araştırma-Geliştirme (Ar-Ge)

Projesi : Amacı, kapsamı, süresi, bütçesi, özel şartları ile TÜBİTAK ve diğer kurum, kuruluş, gerçek veya tüzel kişilerce sağlanacak aynı ve/veya nakdi destek miktarları belirlenmiş; yeni bilgi ve teknoloji üretilmesi, bilimsel yorumların yapılması veya teknolojik/sosyal problemlerin çözümlenmesi için Frascati kılavuzunda tanımlanan esaslara uygun olarak yapılan çalışmaları, ülkemizin uluslararası pazarlardaki rekabet gücünün artırılması amacı ile ileri

(*) Bilim Kurulu'nun 11.02..2006 tarih ve 139 sayılı toplantısında kabul edilmiştir.

teknoloji uygulamasına yönelik yapılacak çalışmaları ve bu çalışma sonuçlarının; faydalı araç, gereç, malzeme, hizmet/ürün, yöntem, sistem ve üretim tekniklerine dönüştürülmesine ve/veya mevcutların iyileştirilmesine yönelik çalışmaları,

Proje yürütücüsü kurum/kuruluş

: Proje hazırlama yürütme ve tamamlama, beceri, deneyim ve altyapısına sahip; projenin sonuçlandırılması yönünde bilimsel, teknik, idari, mali ve hukuki her türlü sorumluluğu taşıyan; müşteri ve TÜBİTAK ile birlikte proje sözleşmesini imzalayan; projenin yürütüldüğü kamu Ar-Ge birimini, üniversiteyi, TÜBİTAK birimini ve/veya sanayi Ar-Ge birimini ve kuruluşunu,

Müşteri

: Ar-Ge'ye dayalı çözüme ihtiyacı olan ve bu ihtiyacının karşılanması amacıyla proje yürütücüsü kurum/kuruluşları TÜBİTAK'ın onayına sunulmak üzere belirleyen, bu kurum ve kuruluşlarla yaptığı protokol çerçevesinde Ar-Ge projesinin amacını, kapsamını, süresini, bütçesini, şartlarını ve beklenen sonuçlarını tanımlayan, proje çıktılarını kullanmayı taahhüt eden, Proje Öneri Formunu ve Proje Sözleşmesini, proje yürütücüsü kurum/kuruluşlar ile müştereken imzalayan, TÜBİTAK'a bu Yönetmelik kapsamında destek başvurusunda bulunan, proje destek başvurusunun kabul edilmesi ve sözleşme imzalanması durumunda projenin izlenmesi, denetlenmesi ve Başkanlık ile eşgüdümünün sağlanmasından sorumlu olan kamu kurumunu/kuruluşunu,

TÜBİTAK Birimleri: TÜBİTAK Başkanlığına bağlı merkez, enstitü, kolaylık birimleri, laboratuvar ve benzeri birimlerini,

Kamu Ar-Ge

Birimi : Tübitak Birimleri ve Üniversiteler dışında kalan kamu kurumlarının bünyesinde yer alan enstitü, laboratuvar ve benzeri Ar-Ge birimlerini,

Sanayi Kuruluşu: Sanayi sicil belgesi olan kuruluşlar, yazılım geliştirmeye yönelik üretken hizmet alanında faaliyet gösteren kuruluşlar ile sektör ve büyüklüğüne bakılmaksızın firma düzeyinde katma değer yaratan Türkiye'de yerleşik bütün kuruluşları,

Seri Üretim Hakkı Sahibi

Kurum/Kuruluş : Proje sonucunda elde edilen fikri ürünün uygulamaya yönelik olarak somut bir ürüne dönüştürülmüş hali üzerinde seri üretim hakkını elde eden kurum/kuruluş

Protokol : TÜBİTAK'a destek önerisinde bulunulmadan önce müşteri ve proje yürütücüsü kurum/kuruluşlar arasında imzalanmış olan ve gerek projenin konusunun, şartlarının, tarafların projedeki hak ve sorumluluklarının, gerekse de TÜBİTAK'a karşı kendi aralarındaki sorumluluk paylaşımının belirlendiği ve müşterinin proje çıktılarını kullanmayı taahhüt ettiği, proje sözleşmesinin eki niteliğindeki yazılı anlaşma ve eklerini,

Proje Destekleme

Sözleşmesi : Müşterinin Ar-Ge ihtiyacının karşılanması amacıyla sunulan ve TÜBİTAK tarafından yapılan değerlendirme sonucunda desteklenme kararı verilen projenin; amacı, kapsamı, süresi, bütçesi, özel şartları ile TÜBİTAK ve diğer kurum, kuruluş, gerçek veya tüzel kişilerce sağlanacak aynı ve/veya nakdi destek miktarlarını ve tarafların sorumluluklarını belirleyen, TÜBİTAK, müşteri ve proje

yürütücüsü kurum/kuruluşlar arasında imzalanan yazılı anlaşma ve eklerini,

Lisans Sözleşmesi : Proje destekleme sözleşmesinin bir eki niteliğinde hazırlanan proje sonucunda ortaya çıkan fikri ürünler üzerindeki haklarla ilgili olarak yapılacak sözleşmeyi,

Proje Sonuçları Uygulama

Planı(PSUP) : Müşteri tarafından proje sonunda elde edilmesi öngörülen çıktıların kullanım programını gösteren ve sözleşme eki niteliğinde uygulama taahhüdünü,

Fikri Ürün : Sınırlı sayıda olmamak kaydıyla, patent, faydalı model, endüstriyel tasarım, entegre devre topografyası, know-how, proje çıktısı gibi fikri bir hakkın konusunu oluşturabilecek nitelikte her türlü fikri yaratım.

Proje Çıktısı : Proje sonucunda uygulamaya yönelik olarak ortaya çıkan, PSUP için de temel dayanak oluşturan rapor, sunum, doküman, yetkinlik, prototip, pilot tesis, know-how gibi her türlü bilgi birikimi ve fikri ürün.

Prototip : Proje sonucu elde edilen fikri ürünün veya proje çıktılarının somut olarak bir ürüne dönüştürülmesi ile üretilen örnek ürün.

4. Uygulama Esasları

4.1. Fikri Hakkın Sahibi

Burada sayılanlarla sınırlı olmamak kaydıyla Proje sonucunda elde edilen ve patent, faydalı model, endüstriyel tasarım, entegre devre topografyası, know-how, gibi fikri bir hakkın konusunu oluşturabilecek nitelikteki fikri ürünler üzerindeki hakların sahibi TÜBİTAK dır.

TÜBİTAK 278 sayılı kanunun kendisine verdiği bu yetki doğrultusunda bu fikri ürünler üzerinde herhangi bir izne veya 3. kişilerin onayına gerek kalmadan tasarrufta bulunma yetkisine sahiptir.

SSM ve MSB nin müşteri olduğu durumlarda 5201 ve 5202 sayılı kanun hükümleri saklıdır.

4.2. Müşterinin Ücretsiz Kullanım Hakkı

Projelerin sonucunda fikri bir ürün meydana geldiği takdirde, Müşteri; söz konusu fikri ürünü ticarileştirilmemek kaydı ile kendi ihtiyaçları için bedelsiz kullanma hakkına sahiptir.

Aşağıdaki fiiller fikri ürünün ticarileştirilmesi olarak değerlendirilir:

- Ticari amaç taşıyan fiiller ile iktisadi olsun veya olmasın herhangi bir menfaat sağlamak amacıyla fikri mülkiyet konusu bir ürünün bireysel kullanım haricinde her türlü kullanımı,
- Fikri mülkiyet konusu ürünün, müşteri tarafından kendi ihtiyaçları için kendisi tarafından üretilmesi ve kullanılması dışındaki bütün faaliyetler,
- Kendi ihtiyaçları için dahi olsa, müşterinin 3. bir kişiye bu ürünü ürettirmesi

Bu madde kapsamında fikri ürünün ticarileştirilmesi olarak değerlendirilen tüm edimler fikri mülkiyet hakkına tecavüz olarak değerlendirilecektir.

4.3. Proje Yürütücüsü ile yapılacak Lisans Anlaşması

Proje sözleşmesinin imzalanması aşamasında, TÜBİTAK ile Proje Yürütücüsü kurum/kuruluş arasında, proje sonucunda elde edilen ürünler ve bunlar üzerindeki Proje Yürütücüsü Kurum/Kuruluşun bu fikri ürünler üzerindeki tasarruf yetkisinin sınırlarına ilişkin bir lisans anlaşması imzalanacaktır.

4.4. Lisans Anlaşmasında Yer Alması Zorunlu Hususlar (*)

TÜBİTAK ile Proje Yürütücüsü Kurum/Kuruluş arasındaki lisans anlaşması; bu esaslarda sayılanlarla sınırlı inhisarî yetkiler veren bir lisans anlaşması şeklinde yapılacaktır.

Bu lisans sözleşmesinin imzalanmasından sonra, TÜBİTAK proje sonucunda elde edilen fikri ürünler ve buna bağlı haklarla ilgili olarak

(*) Bilim Kurulu'nun 02.09..2006 tarih ve 145 sayılı toplantısında değiştirilmiştir.

proje yürütücüsü kurum/kuruluşun ve Müşteri'nin onayı olmadan 3. kişilerle herhangi bir lisans anlaşması yapmayacaktır. TÜBİTAK elde edilen fikri ürünü kendi faaliyetlerinde kullanmakta serbesttir.

Lisans hakkı sahibi Proje Yürütücüsü Kurum/Kuruluş seri üretim hakkını elde edemez ise TÜBİTAK' tan başlangıçta herhangi bir bedel ödmeden elde etmiş olduğu lisans hakkından doğan haklarını sadece müşterinin ihtiyacının karşılanması ile sınırlı olmak kaydıyla seri üretim hakkı sahibi kurum/kuruluşa devredecektir. Proje yürütücü Kurum/Kuruluş, seri üretim hakkı sahibi Kurum/Kuruluş ile yapacakları bu lisans anlaşmasında;

- Proje Yürütücüsü Kurum/Kuruluşun, seri üretim hakkı sahibi Kurum/Kuruluş ile bir danışmanlık yapılması konusunda anlaşma sağlanamaması halinde, seri üretim hakkı sahibi Kurum/Kuruluş, bu ürün bazlı olarak elde edeceği yıllık cironun %5 tutarında bir bedeli Proje Yürütücüsü Kurum/Kuruluşa ödemesi taahhüdü,
- Proje Yürütücüsü Kurum/Kuruluşun, seri üretim hakkı sahibi Kurum/Kuruluş ile bir danışmanlık anlaşması yapması halinde ise seri üretim hakkı sahibi Kurum/Kuruluş, bu ürün bazlı olarak elde edeceği yıllık cironun %5 inden az olmamak üzere bir bedeli danışma ücreti olarak yukarıdaki paragraftaki bedele ek olarak, Proje Yürütücüsü Kurum/Kuruluşa ödeme taahhüdü,

bulunmak zorundadır.

Proje Yürütücüsü Kurum/Kuruluşa ödeneceği belirtilen %5 lik bedel, 5 yıl süreyle ödenecek olup; bu süre, seri üretim hakkı sahibi kurum/kuruluşlar ile yapılacak ilk seri üretim sözleşmesinin imza tarihinden itibaren işlemeye başlayacaktır.

Proje yürütücüsü kurum/kuruluş ile fikri hakların kullanım yetkisine ilişkin olarak seri üretim hakkı sahibi kurum/kuruluş arasında yapılan sözleşmenin bir örneği TÜBİTAK'a ve Müşteri' ye gönderilecektir.

Lisans hakkı sahibi Proje Yürütücüsü Kurum/Kuruluş, yukarıda belirtilen durumlar haricinde 3. kişilerle alt lisans sözleşmesi yapamaz. Bu tür bir alt lisans işlemi yapılmak istendiğinde TÜBİTAK'ın ve Müşteri'nin olumlu görüşünün alınması ve yeni bir lisans anlaşması yapılması zorunludur

Lisans Hakkı sahibi Proje Yürütücüsü Kurum/Kuruluş, Lisans sözleşmesinden doğan haklarını rekabeti engelleyici şekilde kullanması halinde, lisans sözleşmesi hükümsüz kalacak ve TÜBİTAK lisans hakkı sahibinin bu esaslar doğrultusunda, seri üretim hakkı sahibi Kurum/Kuruluş ile yapmak zorunda olduğu sözleşmeyi kendi adına yapacaktır.

4.5. Seri Üretim Hakkı Sahibi Kurum/Kuruluşun Belirlenmesi

Seri üretim hakkı sahibi Kurum/Kuruluş, Müşterinin tâbi olduğu mevzuat hükümlerine göre tespit edilecek ve proje yürütücüsü kurum/kuruluş ile diğer firmalar arasında gerekli rekabet ortamı sağlanacaktır.

4.6. Proje Yürütücüsü Kurum/Kuruluşun Birden Fazla Olması Hali

Proje yürütücüsü kurum/kuruluşun birden fazla olması halinde 4.4 de belirtilen bedeller Proje Yürütücüsü Kurum/Kuruluşların proje sözleşmesinde belirtilen payları oranında paylaşılacaktır. Böyle bir oran belirlenmemiş ise gerçekleşen proje harcamaları oranında paylaşılacaktır.

4.7. Fikri Ürünün Tescili için Yapılacak Başvurular ve Masraflar

Proje sonucunda elde edilen fikri ürünlerin tesciline yönelik olarak ilgili resmi kurumlar nezdinde tescil başvurusu TÜBİTAK ve Proje Yürütücüsü Kurum/Kuruluş adına Proje Yürütücüsü Kurum/Kuruluş tarafından yapılacak, ve doğacak tüm masraflar, Proje Yürütücüsü Kurum/Kuruluş tarafından karşılanacaktır. Bu esaslar kapsamında proje yürütücülerine ve seri üretim hakkı sahibi Kurum/Kuruluşla verilecek lisanslar TPE ilgili siciline kaydedilecektir.

Tescili için başvuruda bulunulan fikri hakka ilişkin korumanın devamına ilişkin yıllık ücret vb. gibi masraflar proje yürütücüsü kurum/kuruluş tarafından karşılanacaktır.

Proje yürütücüsü kurum/kuruluş bu masrafların karşılanması amacıyla sağlanan teşviklerden yararlanabilir.

4.8. 3. Kişilerin Haklarına Tecavüz

Proje çıktılarının ve fikri ürünün ticari amaçlarla kullanılması sonucunda 3. kişilerin fikri haklarına bir tecavüz oluşması, 3. kişilerin hukuken korunan menfaatlerine aykırı bir edimde bulunulması veya proje çıktılarının hayata geçirilmesi veya üretimin devamlılığının

sağlanması konusunda hukuki bir engelle karşılanması halinde doğacak zararlardan sorumluluk taraflar arasında yapılacak sözleşmelerle belirlenir.

4.9. Fikri Hakların Korunması

Proje sözleşmesinin tarafları proje çıktılarının korunması için gerekli tüm önlem ve tedbirleri alacaklardır.

Proje çıktılarının ve proje sonucunda elde edilen fikri ürüne bir tecavüz olgusu ile karşılanması halinde proje sözleşmesinin ve fikri ürünle ilgili lisans anlaşmalarının tarafları bu durumu derhal proje yürütücüsü kurum/kuruluşa bildirecek ve gerekli önlemlerin derhal alınmasını talep edecektir.

Proje yürütücüsü kurum/kuruluşun onayını almak kaydıyla proje sözleşmesinin tarafları ve lisans anlaşmasının tarafları bu tür önlemler için kanunen öngörülen yollara başvurabilirler

3. kişilerin fikri hakka vaki tecavüzleri ve hukuki tedbirlere başvurulması sonucunda, tazminat bedeli olarak belli bir gelir elde edilmesi halinde 4.4 de belirtilen esaslar çerçevesinde bu gelir hak sahipleri arasında paylaşılacaktır.

Bu tür tazminat davalarında davacı ile davalının bu esaslar çerçevesinde 3. kişilere bir defaya mahsus olsa bile lisans hakkı benzeri hakkın verilmesi ile eş hususiyetleri taşıyan sulh anlaşmaları yapmaları hükümsüzdür. Bu tür sulh anlaşmaları TÜBİTAK'ın ve Proje yürütücüsü kurum/kuruluşun ve eğer; seri üretim hakkı sahibi Kurum/Kuruluş, proje yürütücüsü kurum/kuruluş dışında başka bir kurum kuruluş ise; bu kurum kuruluşların ortak kararı ile yapılabilir.

Proje sonucu ortaya çıkan fikri ürün ve bunun üzerindeki hakların korunması için bu esaslar ve yapılacak lisans anlaşmaları kapsamında üzerine düşen yükümlülükleri yerine getirmeyen kurum ve kuruluşlar doğacak zararlardan mesul olacaklardır.

4.10. Gizlilik ve Yayın

Proje çıktılarının; patent, faydalı model, endüstriyel tasarım, entegre devre topografyası gibi mevzuatın özel hükümlerle koruma altına aldığı bir takım fikri mülkiyet hakları ile korunabilme olanağına sahip olduğu düşünülen fikri ürünlerin, tescil başvurularından önce 3. kişilerin erişimine açık bir şekilde herhangi bir biçimde yayınları yapılamaz, bunlar makale ve beyanların konusunu oluşturamaz. Bu tür

